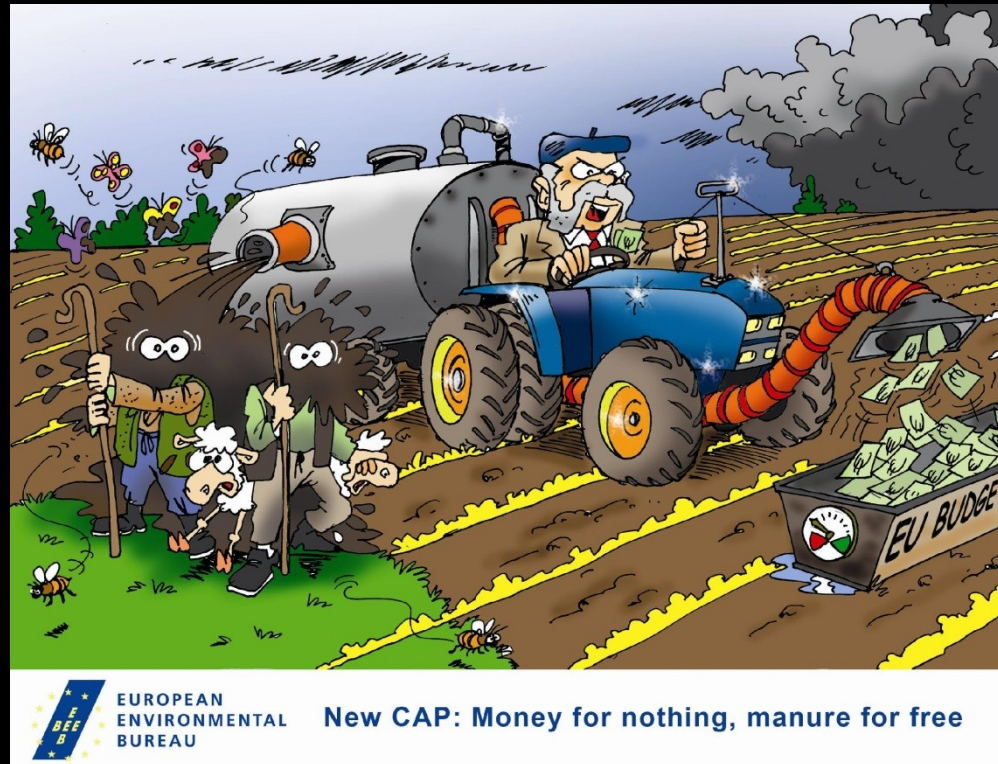

Společná zemědělská politika EU

EUROPEAN
ENVIRONMENTAL
BUREAU

New CAP: Money for nothing, manure for free

Společná zemědělská politika (SZP)

- SZP je koncipována jako společná politika, jejímž cílem je zajistit pro obyvatele EU cenově dostupné potraviny a zaručit zemědělcům odpovídající životní úroveň.
- Vznik v roce 1962
- Právní základ v současném právu EU - Články 38 až 44 Smlouvy o fungování EU

Dnes 2 hlavní pilíře:

- I. Pilíř - společná organizace trhů se zemědělskými produkty a přímé platby zemědělcům
- II. Pilíř - politika rozvoje venkova

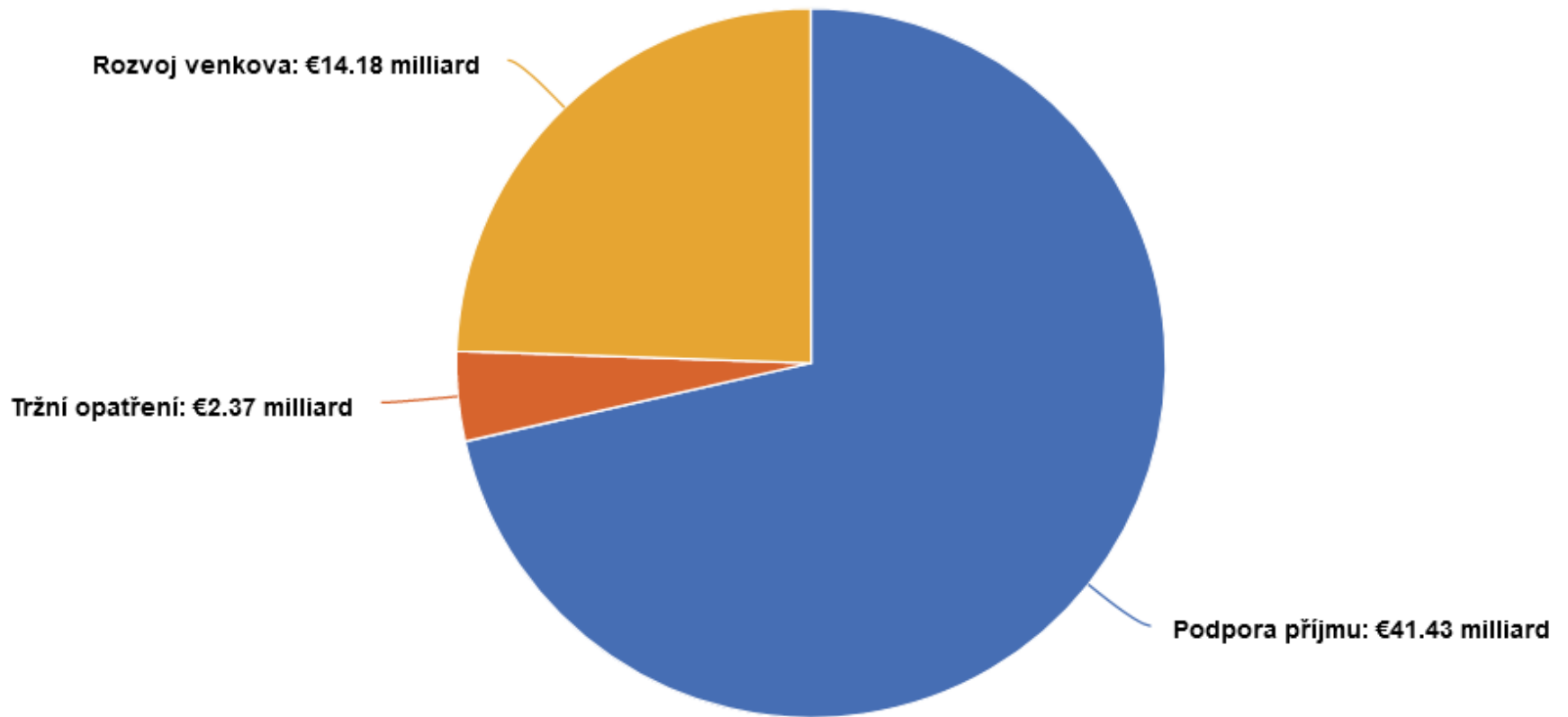
Cíle SZP

- podporovat zemědělce a zvýšit produktivitu zemědělství, aby byly zajištěny stabilní dodávky potravin za dostupné ceny
- chránit zemědělce v Evropské unii, aby měli přiměřenou životní úroveň
- pomáhat při řešení změny klimatu a udržitelném hospodaření s přírodními zdroji
- zachovat venkovské oblasti a typy krajiny v EU
- udržovat životaschopnost hospodářství venkovských oblastí podporou pracovních míst v zemědělství, zemědělsko-potravinářském průmyslu a přidružených odvětvích.

Nástroje SZP

- podpora příjmu prostřednictvím přímých plateb zajišťuje stabilitu příjmů zemědělců, odměňuje je za ekologický způsob hospodaření a za to, že poskytují veřejné statky, za něž jim trh obvykle neplatí (typickým příkladem je péče o krajinu)
- tržní opatření, jimiž se řeší složité situace na trhu, jako je náhlý pokles poptávky kvůli obavám o zdravotní nezávadnost nebo pokles cen v důsledku dočasného přebytku nabídky na trhu
- opatření pro rozvoj venkova spolu s vnitrostátními a regionálními programy, jejichž cílem je řešit specifické potřeby a problémy venkovských oblastí

Financování SZP

Význam zemědělského sektoru v čase

rok	Podíl sektoru zemědělství na HDP (v%)		Podíl sektoru zemědělství na celkové zaměstnanosti (v%)	
	1965	2004	1965	2005
Belgie	7,9	1,4	9,3	1,9
Nizozemí	11,4	2,1	13,2	3,3
Lucembursko	9,3	0,5	19,4	1,3
Itálie	20,7	2,5	40,0	4,0
Německo	8,0	1,1	18,5	2,2
Francie	11,4	2,5	26,9	3,6

Důvody vzniku SZP

- Nesoběstačnost členských zemí v produkci potravin
- Snaha zajistit výživu obyvatelstva (50.léta je něco jiného než dnes, období krátce po 2.světové válce)
- Negativní vlivy klimatických podmínek
- Volný trh se zemědělskou produkcí, který by zároveň chránil domácí producenty (tzv. dlouhodobý cíl, prosazovala Francie – důvody viz tabulka)
- V podstatě se jednalo o „handl“ mezi Německem a Francií

Cíle společné zemědělské politiky (článek 39 Římské smlouvy):

	Orientace na:	
	spotřebitele	výrobce
a) Zvýšit produktivitu zemědělství pomocí technického rozvoje, racionálního rozvoje zemědělské výroby a optimálním využitím výrobních faktorů, zejm. prac. síly.	75%	25%
b) Zajistit zároveň spravedlivou životní úroveň zemědělského obyvatelstva zejména zvyšováním individuálních výtěžků zemědělců.	0%	100%
c) Stabilizovat trhy	40%	60%
d) Zaručit pravidelné zásobování zem. výrobky.	100%	0%
e) Zajistit přiměřené ceny pro spotřebitele	100%	0%

Zásady společné zemědělské politiky:

- **JEDNOTA TRHU:** společný trh pro zemědělské produkty při společných cenách, když se zemědělské produkty mohou volně pohybovat po celém území Unie a je zakázána jakákoliv diskriminace těchto produktů z titulu státní příslušnosti jejich producentů,
- **PREFERENCE EU:** preference výrobků Unie, což znamená zvýhodnění produkce, která má svůj původ v zemích Unie před zahraniční produkcí,
- **FINANČNÍ SOLIDARITA:** náklady na SZP (ve formě dotací) jsou hrazeny ze společného fondu, tj. rozpočtu Unie, do něhož přispívají všechny členské země. Dochází tak k motivaci domácích výrobců

Důvody existence zemědělské politiky

- zajištění bezpečných podmínek zásobování potravinami z vlastních zdrojů tak, aby byla minimalizována závislost na dovozech, alespoň co se týče základních potřeb;
- udržení rodinných farem, osídlení venkova;
- podíl zemědělství na národním produktu i na zaměstnaném obyvatelstvu trvale klesá, a tento zcela přirozený trend je nutné podpořit;
- zajištění cenové stability zemědělských výrobků, neboť úroveň cenové hladiny potravin má výrazný vliv na celkovou inflaci v ekonomice a tedy i na vývoj životních nákladů. V souvislosti s tímto nelze pominout ani fakt, že cenová hladina zemědělských produktů výrazně ovlivňuje úroveň důchodů zemědělců;
- produktivita práce roste v zemědělství zpravidla pomaleji nežli v ostatních odvětvích, což se samozřejmě musí odrazit i v pomalejším růstu důchodů v zemědělství.

Regulační nástroje a mechanismy SZP:

Mechanismus SZP zasahuje značně propracovaným systémem nástrojů do situace v jednotlivých segmentech zemědělského trhu. Je složen ze tří základních prvků:

- z organizace jednotlivých dílčích trhů zemědělských produktů a s tím související jednotné cenové politiky (tzv. společná tržní organizace),
- jednotná pravidla pro zahraniční obchod (dovozy) ze třetích zemí,
- z opatření podporujících strukturální změny v zemědělství.

Společná organizace trhu (SOT)

Do roku 2007 se v Evropské unii uplatňovalo 21 SOT, které se týkaly různých zemědělských produktů živočišné nebo rostlinné povahy (např. rýže, obilí, cukru, mléka a mléčných výrobků, hovězího a telecího masa atd.), jejichž ceny by za předpokladu fungování volného trhu nepokrývaly produkční náklady.

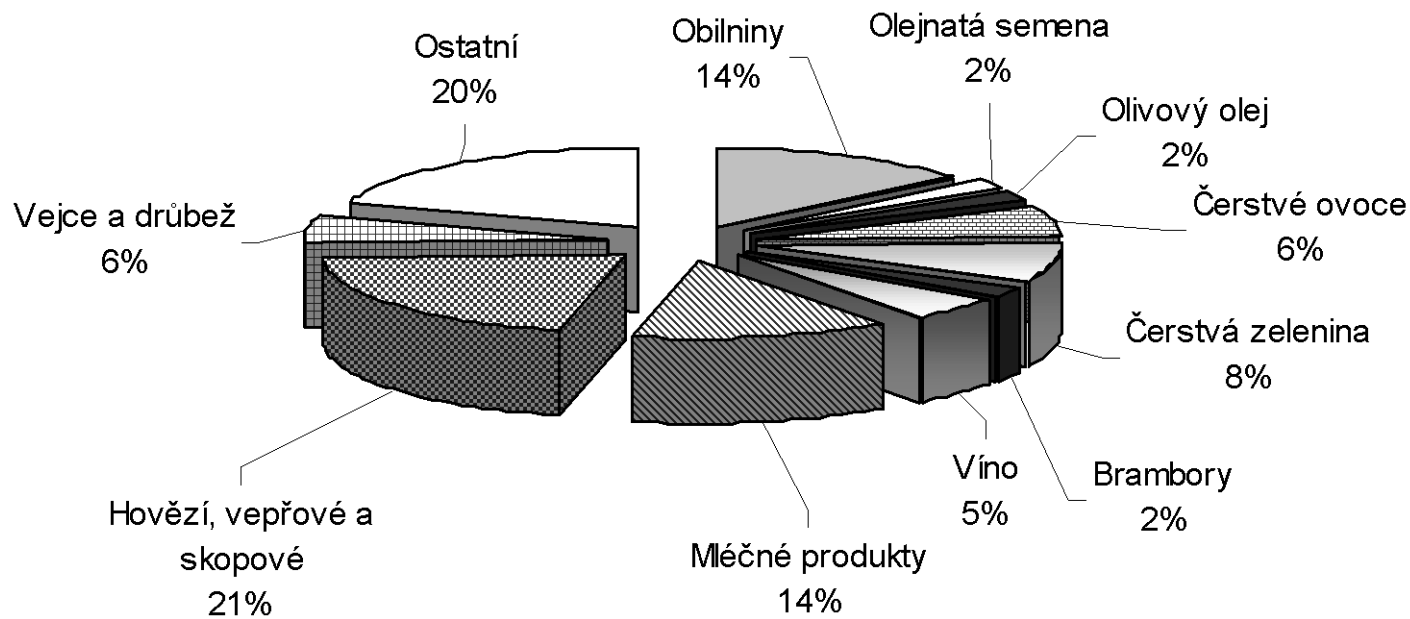
Dnes existuje jedna společná organizace trhů - zahrnuje celou řadu mechanismů, jimiž se v EU řídí výroba a obchod s těmito produkty. Tyto mechanismy poskytují různé záruky v závislosti na charakteristikách daných produktů. Tržní opatření společné organizace trhů patří do prvního pilíře SZP.

Společná organizace trhu (SOT)

Dvojí rozměr SOT:

- **vnitřní rozměr** (intervenční opatření na trhu, pravidla pro uvádění na trh a pro organizace producentů),
- **vnější rozměr** upravující obchod s třetími zeměmi (dovozní a vývozní licence, dovozní cla, řízení celních kvót, vývozní náhrady atd.).
- Součástí společné organizace trhů jsou i **pravidla hospodářské soutěže** vztahující se na podniky a pravidla pro poskytování státní podpory. V rámci společné organizace trhů jsou rovněž definována obecná ustanovení o mimořádných opatřeních (zejména pro předcházení narušení trhu v důsledku kolísání cen nebo jiných událostí, podpůrná opatření v souvislosti s onemocněním zvířat a se ztrátou důvěry spotřebitelů v důsledku ohrožení zdraví veřejnosti, zvířat či rostlin, opatření související s jednáním ve vzájemné shodě v období značné nerovnováhy na trhu) a byla stanovena nová rezerva pro případné krize na zemědělském trhu.

Nejdůležitější zemědělské komodity

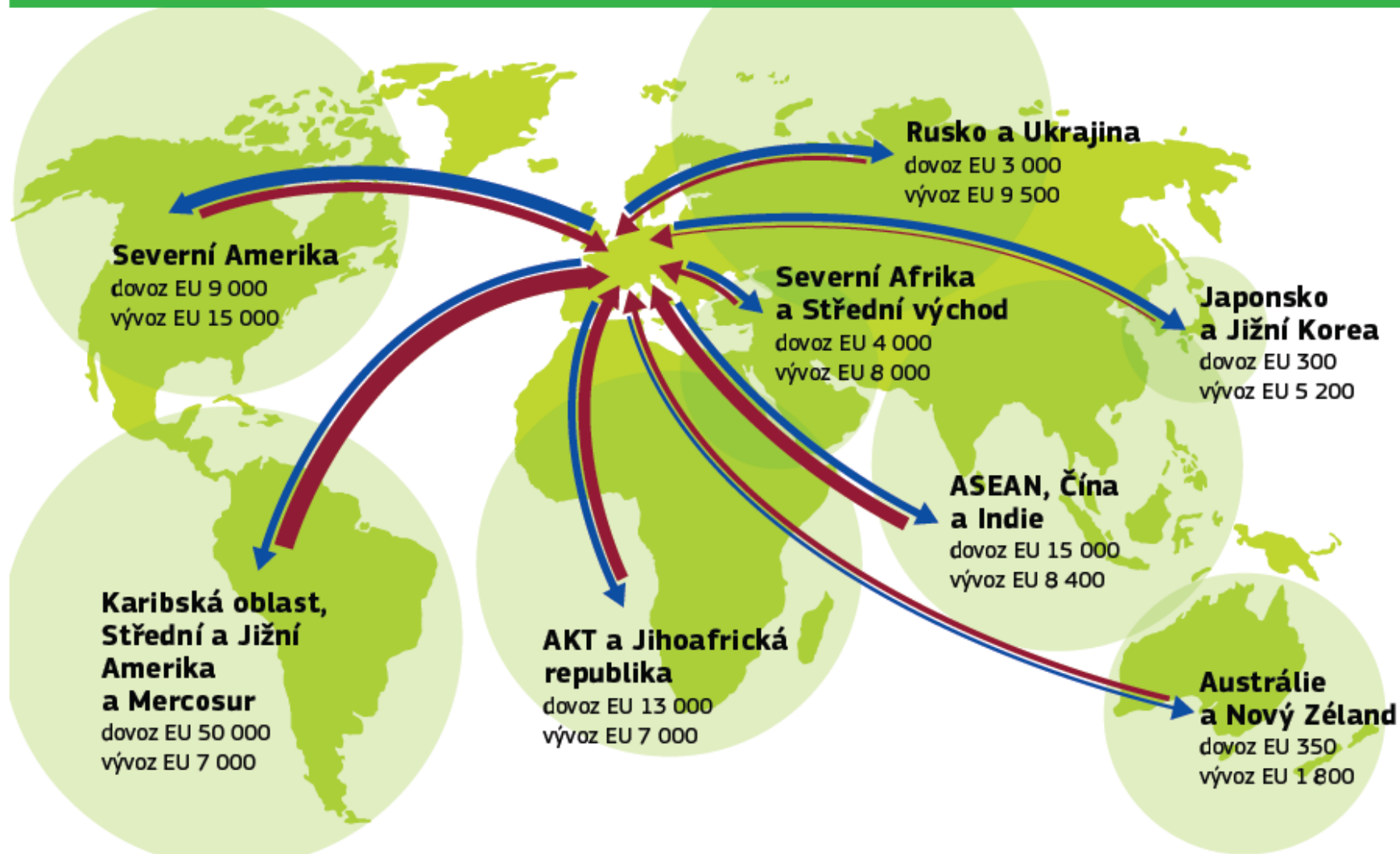
Nejdůležitější zemědělské komodity

CO ZEMĚDĚLCI ZA ROK VYPRODUKÚJÍ?

Průměr za období 2008–2010

- **Obiloviny: 300** milionů tun
- **Cukr: 16** milionů tun
- **Olejniny: 21** milionů tun
- **Olivový olej: 2** miliony tun
- **Jablka: 10** milionů tun
- **Hrušky: 3** miliony tun
- **Citrusové ovoce: 10** milionů tun
- **Víno: 170** milionů hektolitrů
- **Hovězí a telecí maso: 8** milionů tun
- **Vepřové maso: 20** milionů tun
- **Drůbeží maso: 12** milionů tun
- **Vejce: 7** milionů tun
- **Mléko: 140** milionů tun

OBCHOD EU SE ZEMĚDĚLSKÝMI PRODUKTY

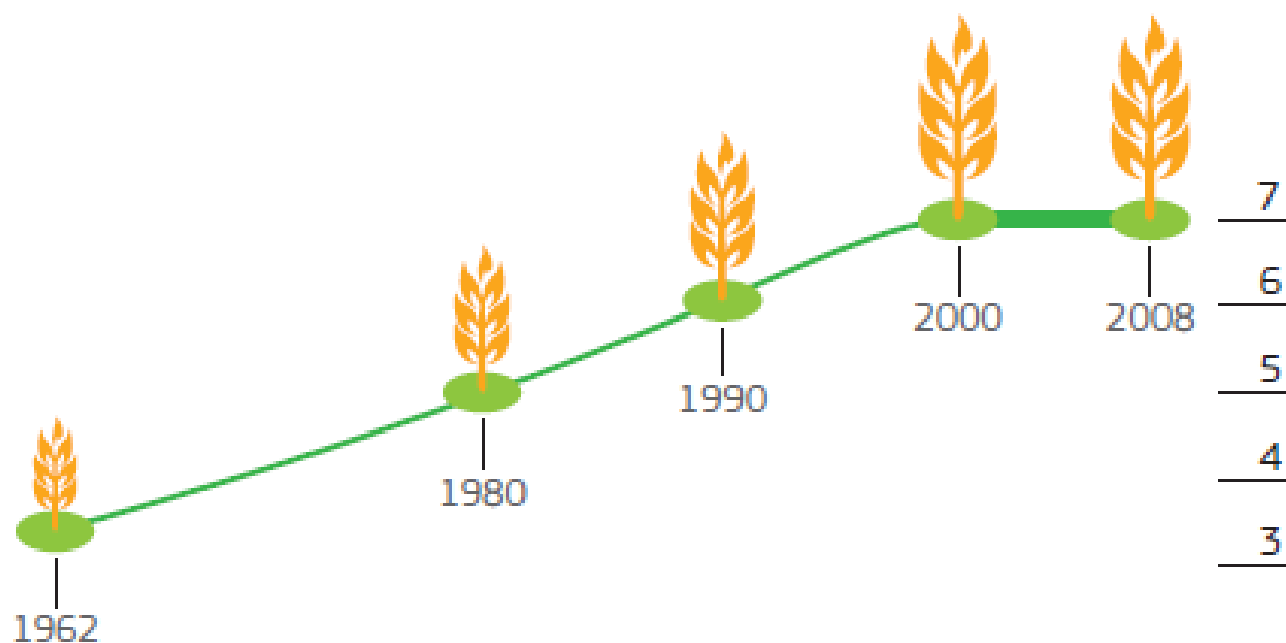
Důvody spokojenosti se SZP v 60. letech 20. st.

- Průměrné příjmy rostly mnohem rychleji než ceny potravin=>lidé mohli nakupovat spotřební statky ve větším množství
- Z počátku se jevila SZP jako dobrý nápad (vzpomínky na hlad během 2.světové války)
- Soucit obyvatelstva se zemědělci

Rostoucí problémy SZP - důvody

- Rychle rostoucí produktivita v zemědělství (nové stroje, efektivnější hnojení, šlechtění apod.)=>tzv. „zelená revoluce“ a zvýšení výnosnosti
- Základním problémem je neelastická poptávka po potravinářských produktech (viz chléb apod.)=>tlak na pokles cen, což ale EU nedopustila (klesly by příjmy zemědělců)
- V EHS byl tedy nadbytek produkce=>cena v EU ale vyšší než světová, takže otázka: „co s nadprodukcí?“=>EHS musela přebytečnou produkci od zemědělců odkoupit

ZEMĚDĚLCI JSOU EFEKTIVNĚJŠÍ: VÝNOSY PŠENICE V PŮVODNÍCH ŠESTI ČLENSKÝCH STÁTECH

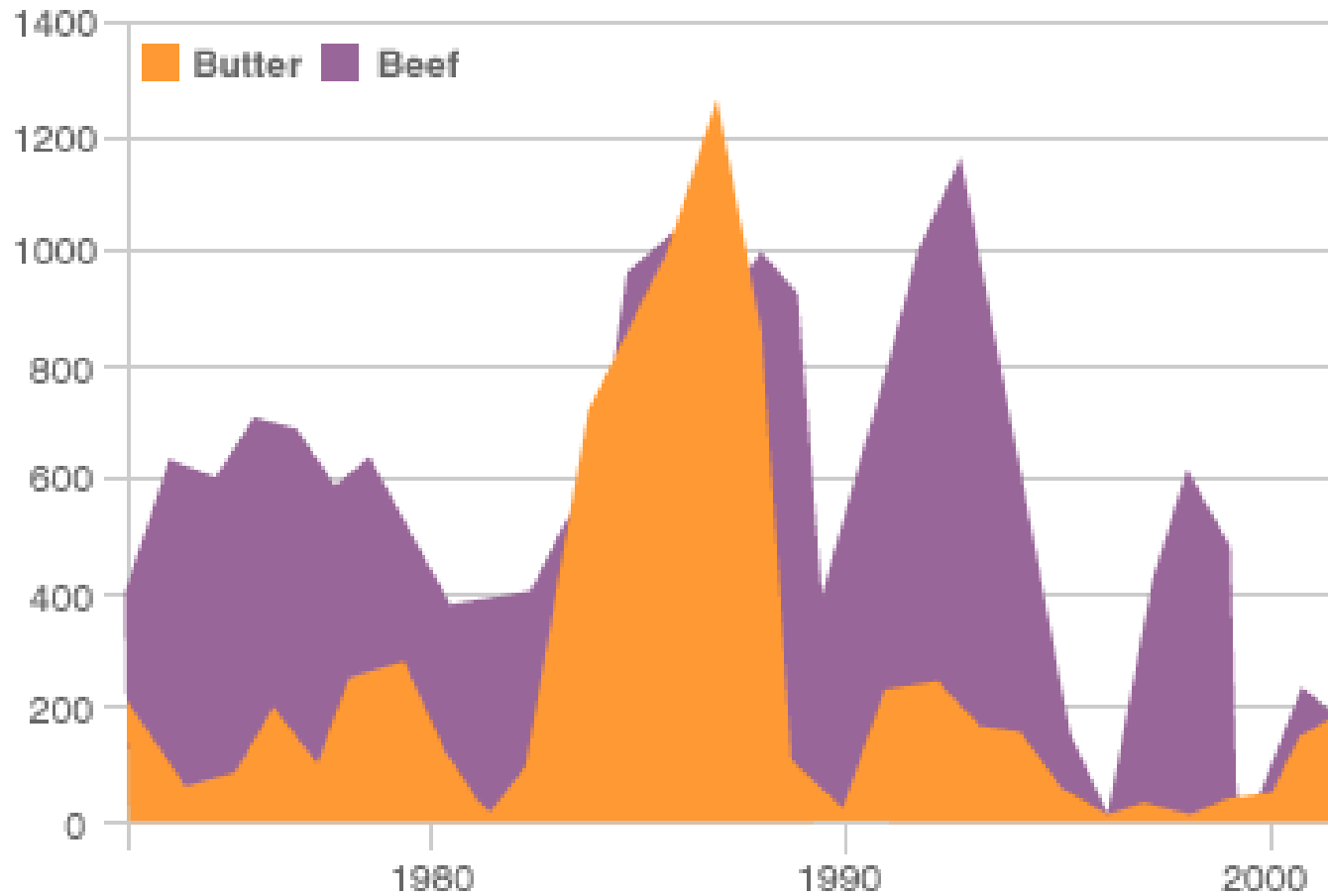
Výnos v tunách na hektar. Zdroj: Evropská komise.

Rostoucí problémy CAP – problémy s nadprodukcí

- Po výkupu další problémy – skladování a financování
- Z počátku si mysleli, že se jedná o dočasný trend, jenže vysoké garantované ceny, odbyt a stálý technolog. pokrok lákaly další investice do zemědělství
- Produkce rostla a rostla=>tzv. hory másla, cukru či hovězího v intervenčních skladech, navíc spotřebitelé platili díky cenovému mechanismu vysoké ceny
- V roce 1965 podíl CAP výdajů na rozpočtu 8 %, ale v roce 1969 už 80 %!!!
- Problém příjmů – většinu příjmů spolky velké farmy, tj. zlomek všech zemědělců
- Kritika financování CAP i ze zemědělských zemí mimo ES (tzv. sdružení CAIRNS – např. Argentina, Austrálie, Chile apod.)

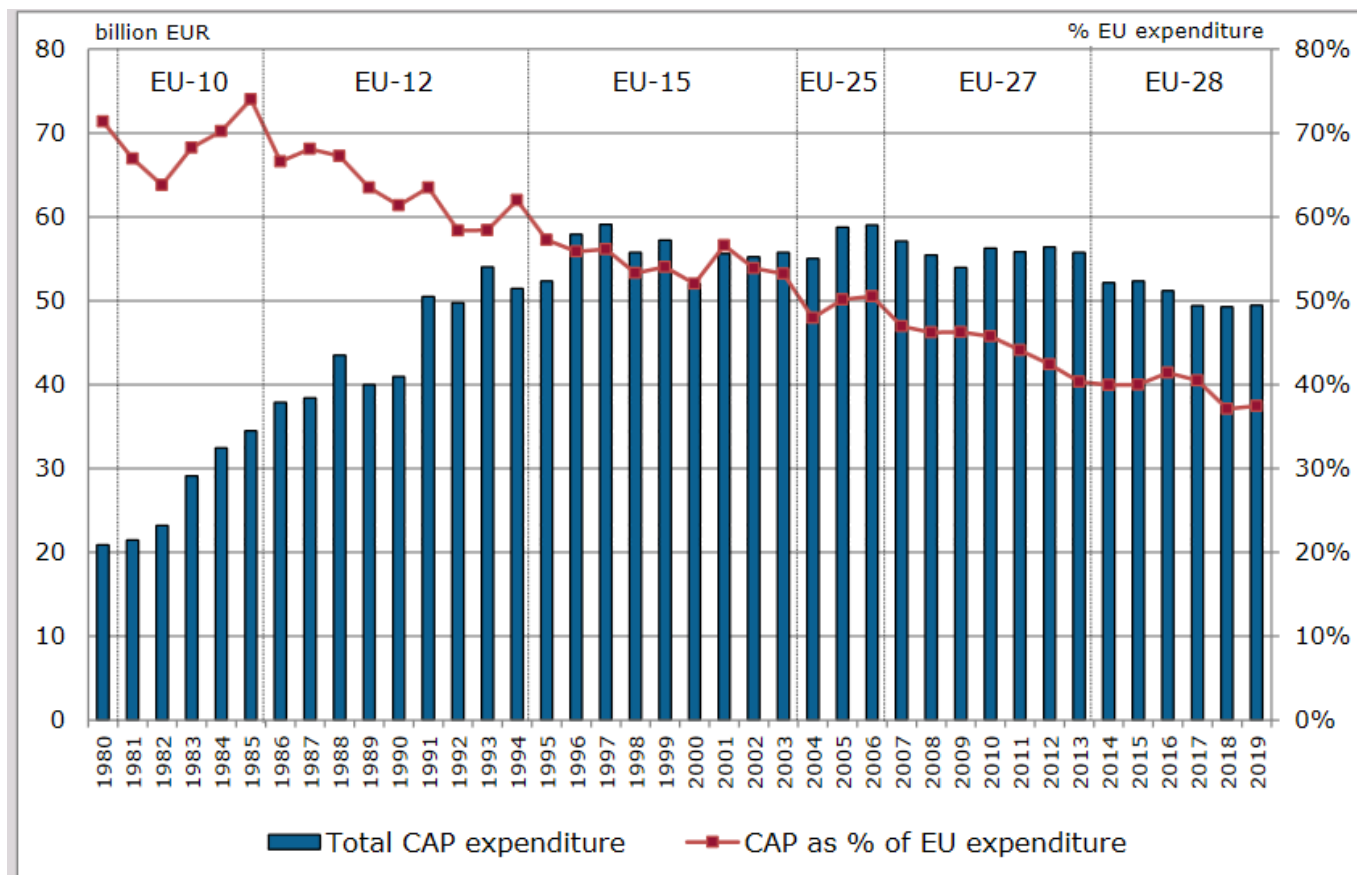
BEEF AND BUTTER MOUNTAINS

Thousand tonnes

SOURCE: European Commission

Náklady na SZP v cenách roku 2011 a podíl výdajů na celkových výdajích EU

další problémy...

- Obrovská nadprodukce a růst rozpočtových výdajů=>snaha získat alespoň část prostředků zpět=>dotování exportu
- Velkochovy vedly kromě snížení nákladů i k různým nemocím (BSE či slintavka, kulhavka), nehumánnímu zacházení se zvířaty
- Nebo k zániku tradičních rodinných farem

Financování SZP do roku 2006

- **Evropský zemědělský záruční a usměrňovací fond** (*Agricultural Guidance and Guarantee Fund, EAGGF*)
- 1962 až do roku 2006
- Prostředky plynuly z variabilních poplatků, daní z cukru a glukózy a odvodů zemědělců za spoluodpovědnost
- Dvě sekce – orientační a záruční

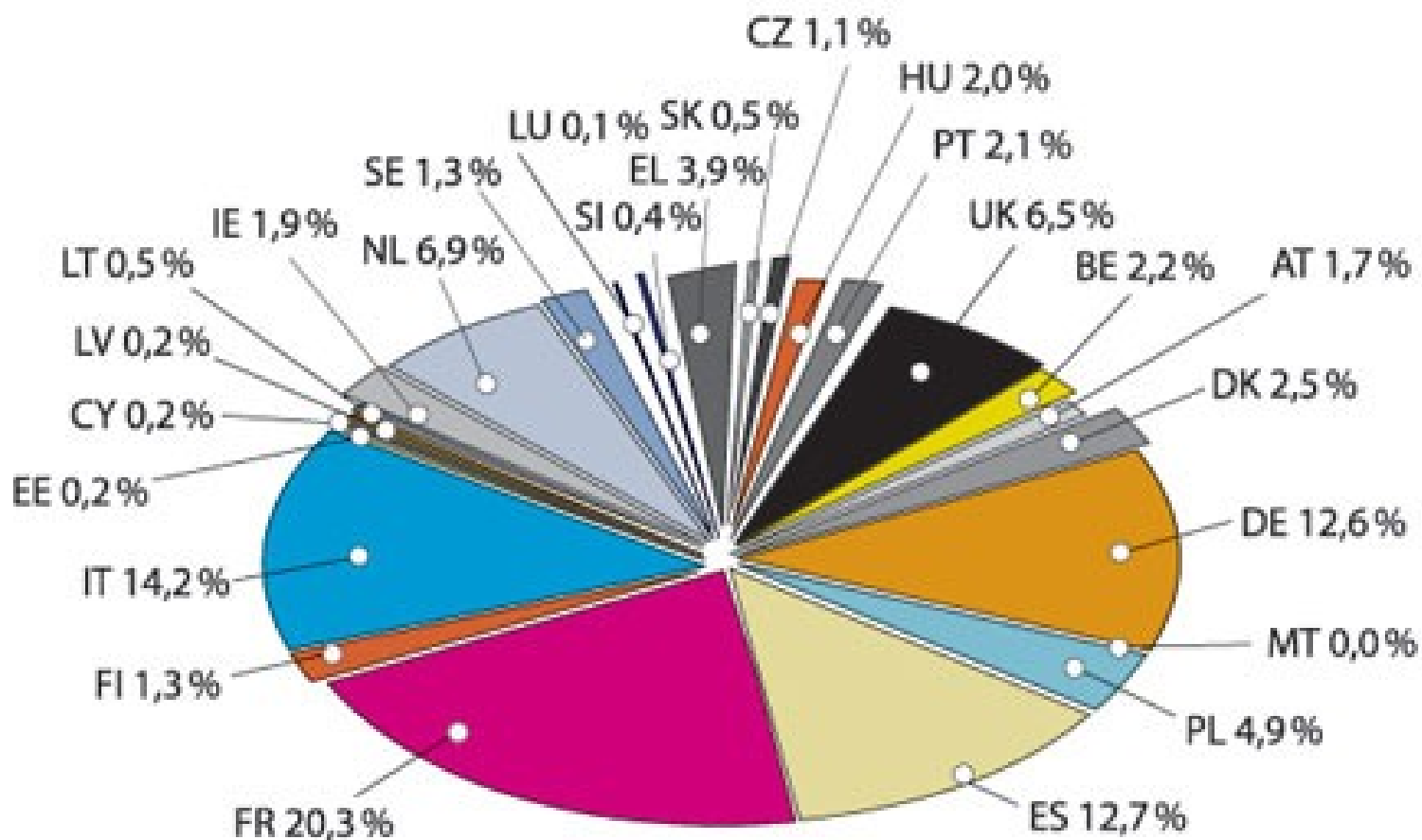
Záruční sekce EAGGF

- hlavní část (95%) zemědělského fondu a byla využívána k dotování cen zemědělské produkce a k regulaci opatření ke stabilizování trhů zemědělských produktů.
- Z povahy těchto výdajů vyplývá, že se jednalo ryze o pasivní výdaje, které jsou jednak nástrojem vnitroregionální intervence a jednak nástrojem exportního subvencování.

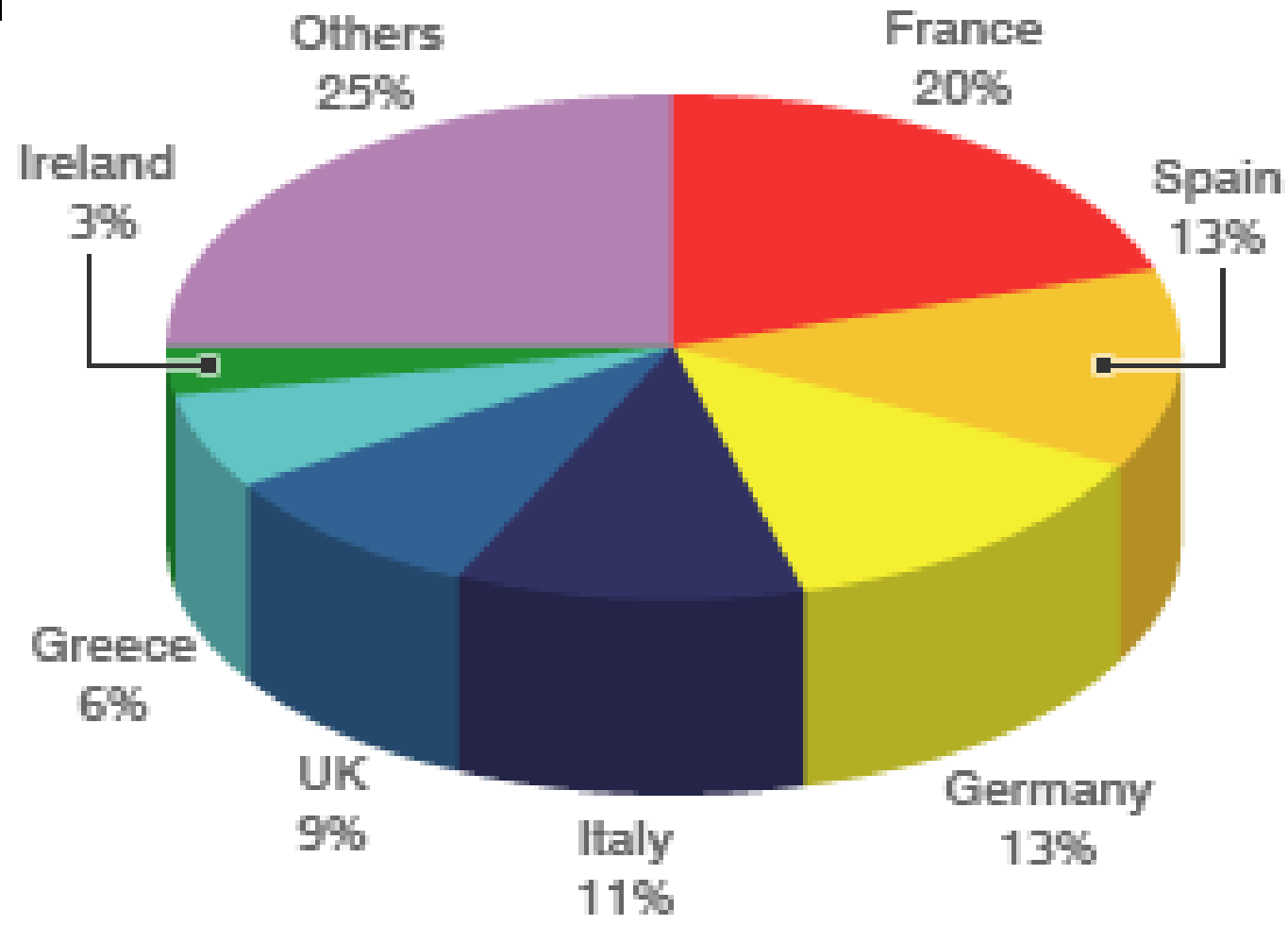
Orientační sekce EAGGF

- 5 % finančních prostředků fondu, byla zaměřena na podporu strukturálních změn v zemědělství, tzn. že se snažila ovlivňovat zemědělství EU tak, aby se přizpůsobovalo měnícím se podmínkám a potřebám.
- Tyto finanční prostředky byly součástí strukturálních fondů a sloužily veřejným projektům, jimiž se mělo dosáhnout rozvoje infrastruktury venkovských oblastí, růstu produktivity práce, zvyšování vzdělanostní úrovně zemědělského obyvatelstva.
- Část prostředků této sekce byla věnována i na zemědělský výzkum.

SHARE (%) IN EU AGRICULTURE (2005)

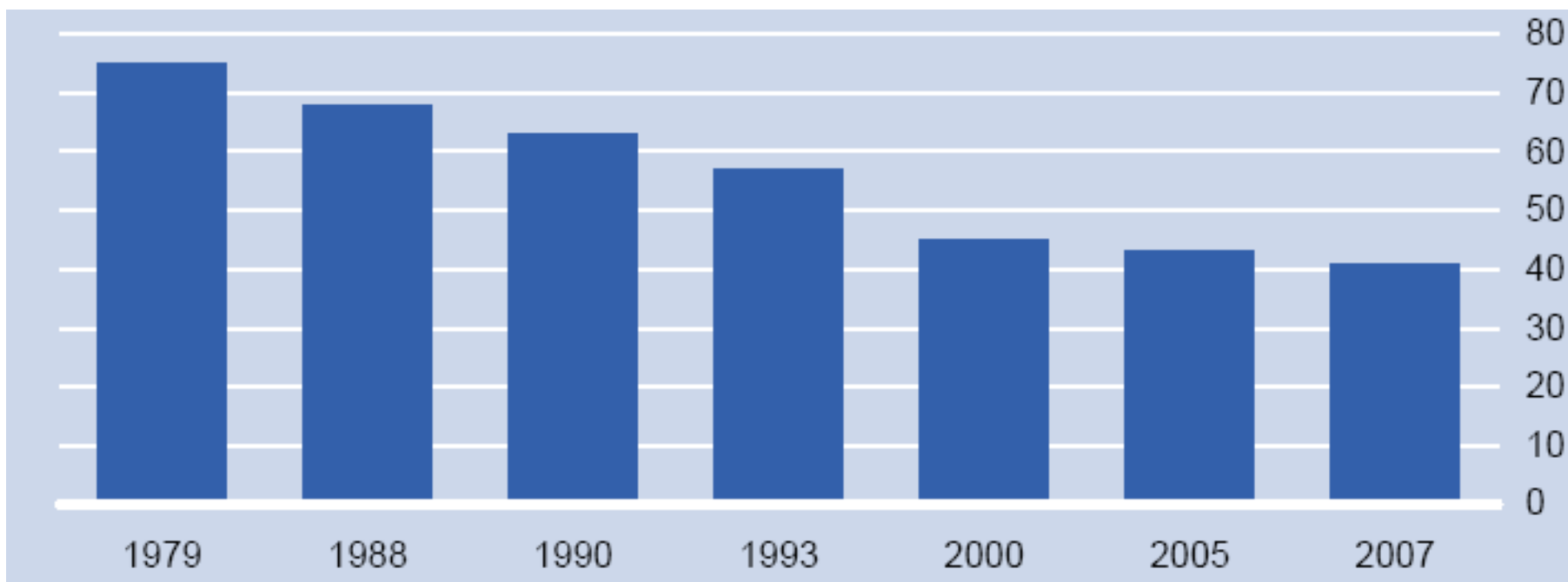

TOTAL CAP SPENDING IN 2006: 50BN EUROS

SOURCE: European Commission

Vývoj podílu zemědělských výdajů na rozpočtu Unie v čase

Změny ve financování (od 2007)

Dva nové fondy (dle 2.pilířů):

- **Evropský zemědělský záruční fond** (European Agricultural Guarantee Fund – EAGF)
- **Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova** (European Agricultural Fund for Rural Development – EAFRD)

Reformy SZP - důvody

- Naplnění původních cílů (↑ výroby, produktivity, stabilizace trhů, bezpečné zásobování a ochrana příjmů farmářů před fluktuacemi cen)
- Ovšem vznik nadprodukce a taktéž neúměrný nárůst výdajů na SZP, dále nespravedlivé a nerovnoměrné poskytování dotací
- Váha zemědělství na tvorbě HDP trvale klesala

Reforma společné zemědělské politiky

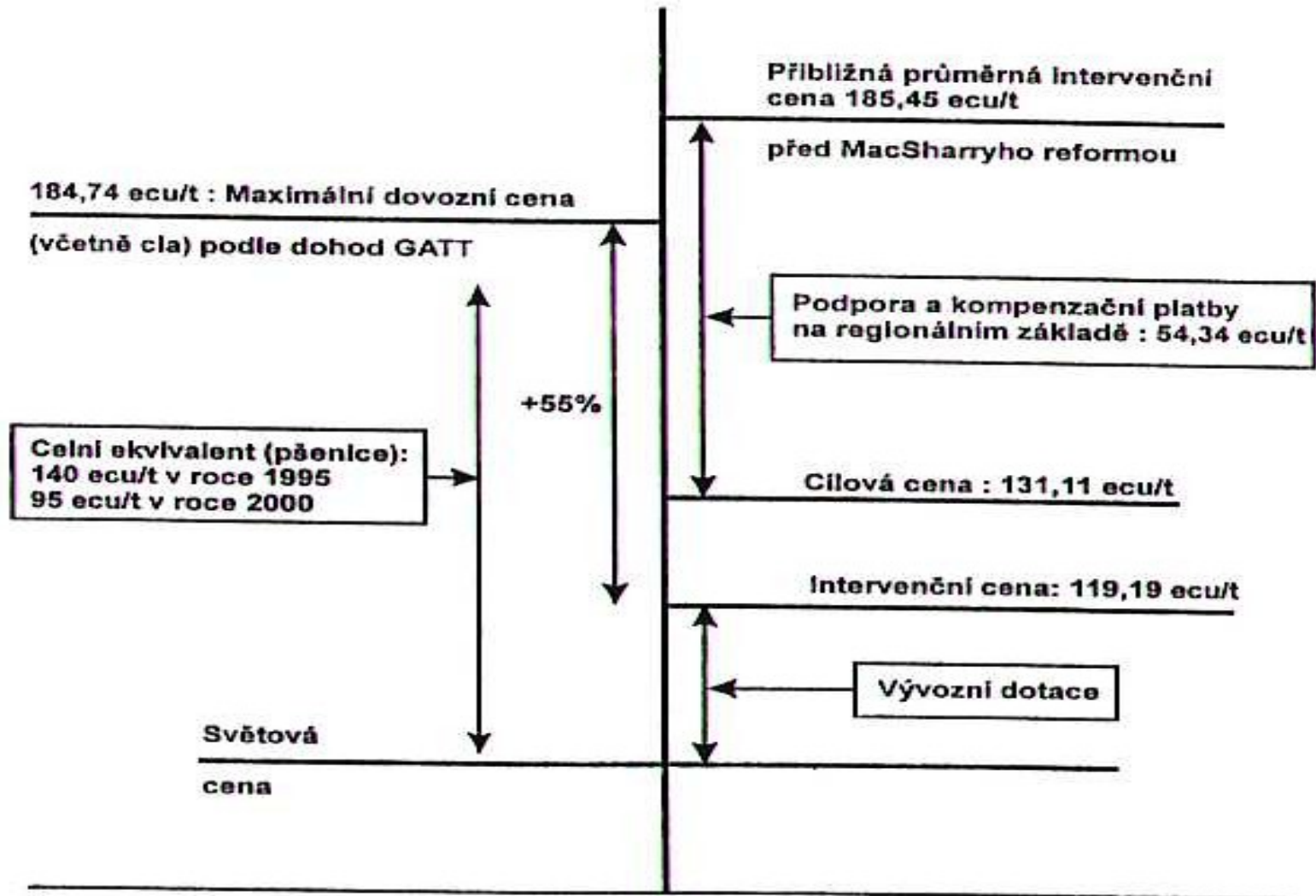
- ê Rok 1968 – tzv. **Mansholtův plán** (↓počtu zemědělců, ↑produktivity)
- ê Rok 1984 - dílčí reformní kroky:
  - omezeny výrobní kvóty pro mléko
  - zmírnění tempa zvyšování intervenčních cen
- ê Rok 1988 - na zasedání Evropské rady v Bruselu bylo dohodnuto:
  - pružněji využívat intervenční mechanismus
  - snížit výměru orné půdy o 20% v průběhu pěti let
  - možnost předčasného odchodu do důchodu pro zemědělce, kteří se vzdají zemědělské aktivity
  - stanovit finanční strop pro výdaje na SZP z rozpočtu Unie
- ê Rok 1992 - MacSharryho reforma - zintenzivnění reformního procesu

MacSharryho reforma

- **HLAVNÍ CÍL:** postupné odstranění rozdílu mezi vnitřní a světovou cenou a postupný růst konkurenceschopnosti
- **PŘIJATÁ OPATŘENÍ:**
  - Snížení intervenčních i prahových cen, čímž se sledovalo snížení výdajů na intervenční nákupy, jakož i snížení variabilních přírážek.
  - Zavedení kompenzačních plateb.
  - Omezování objemu výroby, kterým jsou podmíněny některé podpory.
  - Podpora odchodu zemědělců do předčasného důchodu, jestliže umožní zvětšování farem.
  - Podpora alternativního využití zemědělské půdy.

Cenová dotace pro obilí od července 1995

MacSharryho reforma - nástroje pro jednotlivé produkty

Komodita	Snížení tržních podpor	Kompenzace	Regulace výroby
Obilniny	- postupné snížení interv. cen	- kompenzace na hektar včetně úhorů - výrobci do 22t jsou osvobozeni od úhorování	- roční úhorování jako podmínka kompenzací - minimální úhor se v letech liší
Olejniny	- zrušena cenová podpora	- kompenzace za hektar sníženy	- kontrola úhorování
Ovce	- prémie za bahnice sníženy kvótami	- prémie za snížení stavu stáda - kvóty jsou obchodovatelné	- v případě prodeje kvóty je 15% převedeno do národní rezervy - kvóta není převoditelná mimo zvýhodněný region
Hovězí	- Intervenční cena snížena o 15% - objem intervenčních nákupů limitován na 350 tis. tun	- zvýšeny prémie na počet zvířat - zvláštní poplatek při snížení stáda - kvóta na stav dojnic je obchodovatelná	- prémie jsou omezeny na počet zvířat, na něž byly prémie placeny v roce 1991 - prémie na dojnice jsou omezeny výrobními kvótami
Mléko	- intervenční cena másla snížena o 50%	- kvóty na mléko potvrzují do roku 2000 - zrušen poplatek za spoluodpovědnost	- je možno dále snížit kvóty

Hlavní otázky budoucnost CAP na konci 90.let- základní problémy

- Důsledky rozšíření Unie o státy východní a střední Evropy.
- Finanční neúnosnost dosavadního systému.
- Očekávané závazky vůči WTO.
- Nutnost rozvoje venkova a jeho nezemědělských funkcí.

Agenda 2000

- Zohledňovala všechny předchozí okolnosti
- Promítnutí do finanční perspektivy let 2000-2006
- „Zmrazení“ výdajů na CAP na úrovni roku 1999, tj. 42,5 mld. euro
- zavedení komplexní *politiky venkovského rozvoje* (Rural Development Policy)
- Přístup nových členských zemí=>přechodná období

Agenda 2000

- Snížení cenových podpor u obilovin, hovězího masa (za účelem zvýšení konkurenceschopnosti)
- Příspěvky nejsou vázány na objem produkce
- Podpora tržní orientace s ohledem na mezinárodní obchod
- Důraz kladen na nezávadnost a kvalitu
- Ekologické cíle začleněny do zemědělství

- Dle odhadu Komise v předreformním období CAP, 20% farmářů získávalo 80% přínosů CAP, což je dáno tím, že okolo 80% produkce připadalo na velké farmy.

Reforma z roku 2003

- Cílem bylo zvýšení konkurenční schopnosti zemědělství, a to jak uvnitř EU, tak i mimo ni, přechod z podpor poskytovaných na výrobek na podpory poskytované producentovi, zaměření na ochranu životního prostředí, jakost a bezpečnost potravin a pohodu zvířat (tzv. animal welfare).

SZP – pilířový systém

I. pilíř

politika podpory trhu
podpora příjmů

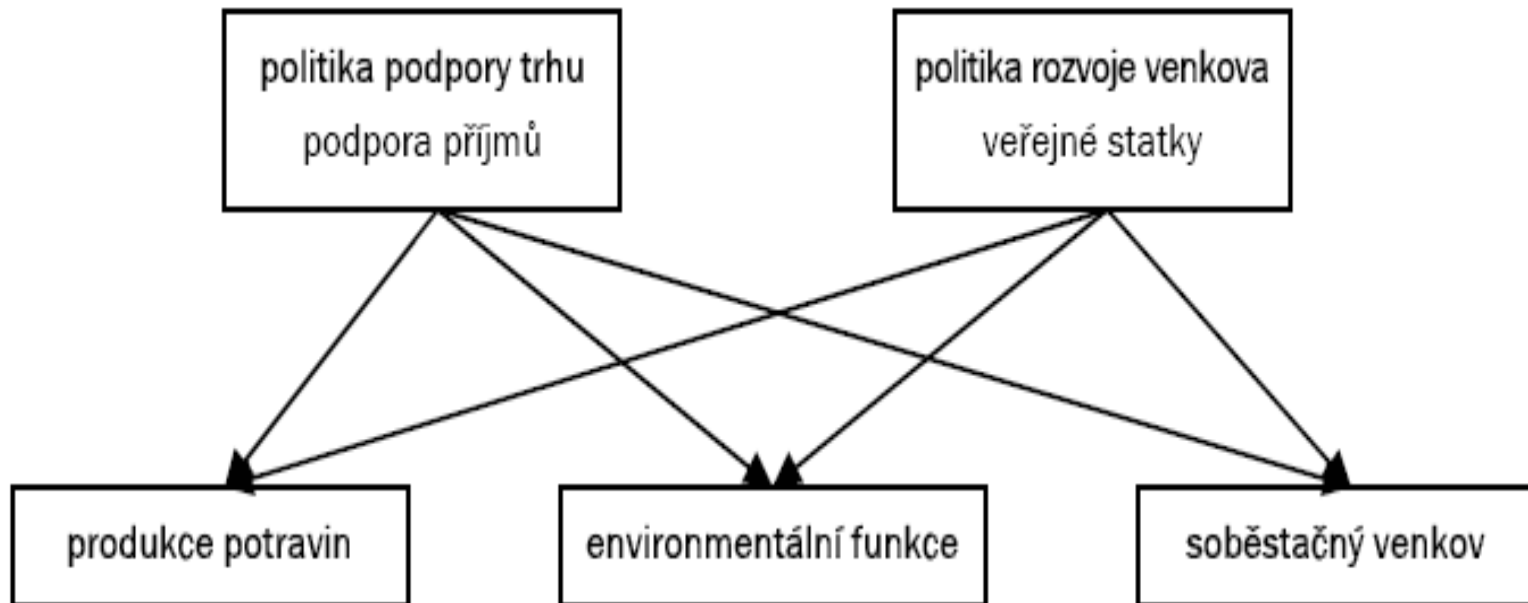
II. pilíř

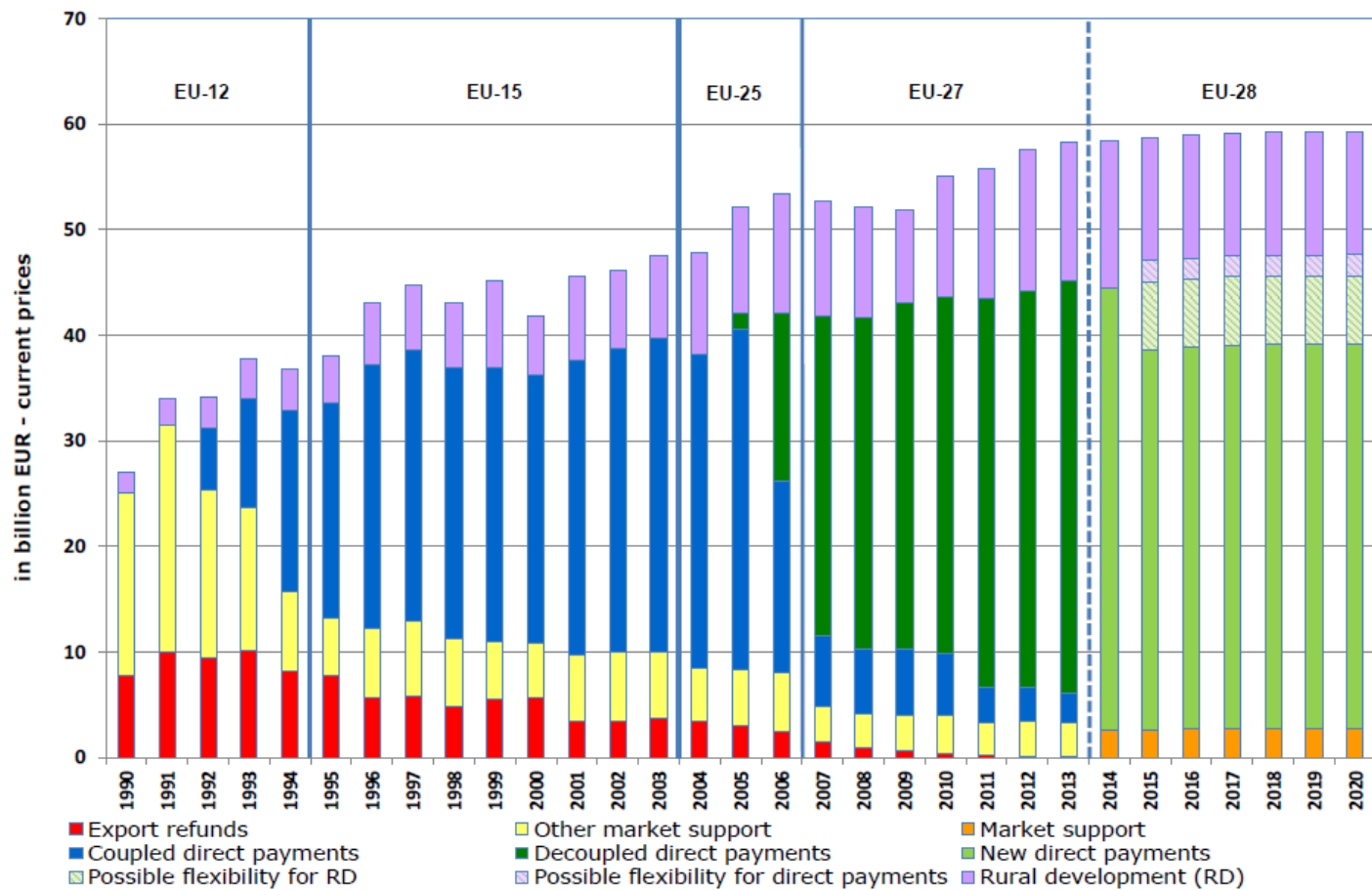
politika rozvoje venkova
veřejné statky

produkce potravin

environmentální funkce

soběstačný venkov

- V 80. letech byly výdaje SZP hlavně cenovou podporou prostřednictvím tržních mechanismů (intervenční a vývozní subvence), které se na konci desetiletí zvýšily kvůli zemědělským přebytkům.
- Kvůli reformě z roku 1992 byla podpora tržních cen snížena a nahrazena podporou producentů ve formě přímých plateb. Zvýšily se také výdaje na opatření pro rozvoj venkova
- Agenda 2000. Jako druhý pilíř byla zavedena politika rozvoje venkova.
- reforma 2003. Byla oddělena většina přímých plateb produkce.
- Reforma z roku 2013 zachovala tržně orientovanou cestu reformem a zároveň posílila vazbu oddělené přímé podpory na opatření v oblasti životního prostředí a klimatu prostřednictvím nového ekologizačního schématu. Výdaje SZP byly stabilizovány a navzdory postupnému rozšiřování se celkové výdaje SZP jako podíl na HDP ve skutečnosti snížily

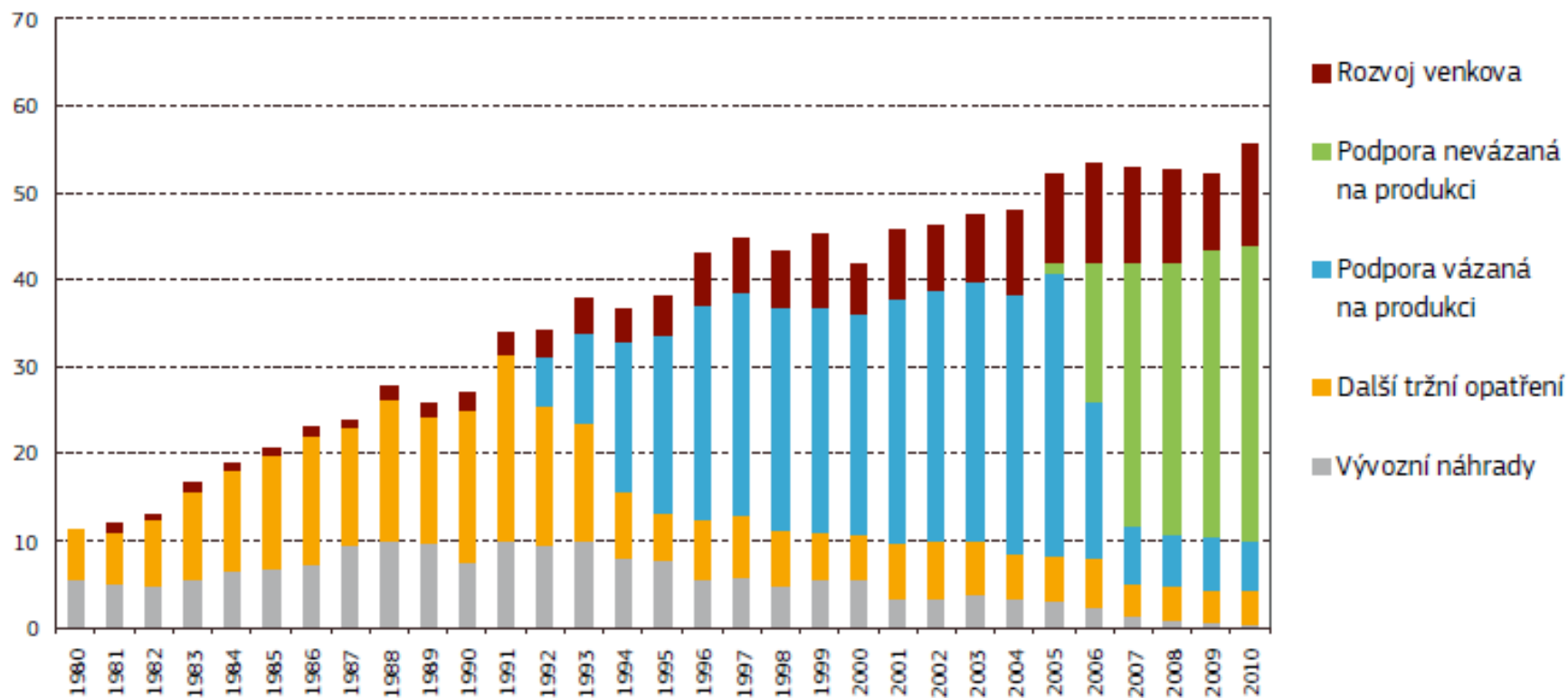
SZP – pilířový systém

(in EUR million current prices)

Heading 2*	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Total a), b)	55 143	59 193	56 333	59 955	59 888	60 810	61 289
of which:							
-Rural development a), c), d)	10 902	13 303	14 002	14 364	14 436	14 617	14 817
-Market related expenditure and direct payments, c)	44 753	44 592	44 887	44 276	44 467	44 710	44 939

Vývoj výdajů na SZP (1980–2010)

v miliardách EUR (současné ceny)

Reforma z roku 2003 – horizontální oblast

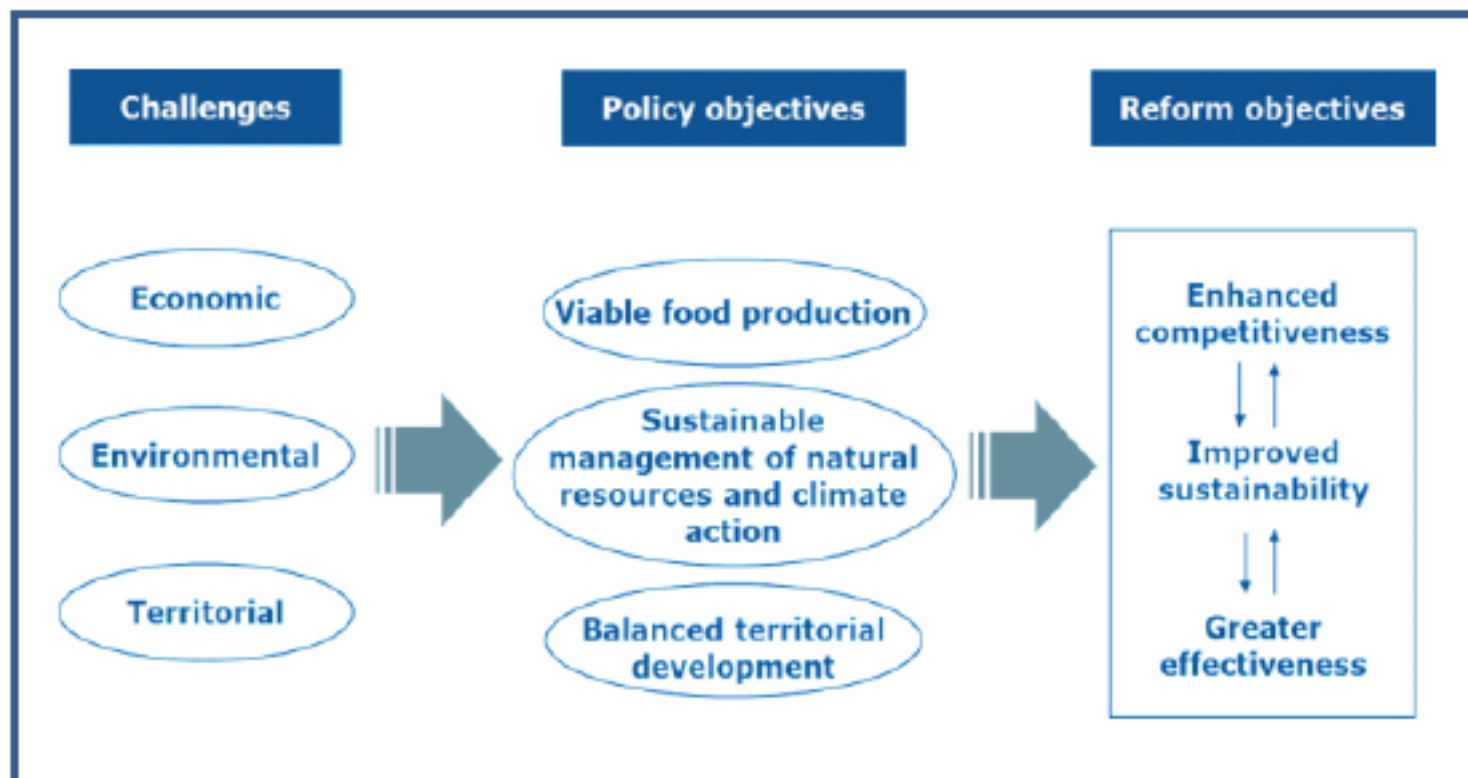
- odstranění vazby podpor na zemědělskou produkci (**decoupling**) zavedením jednotné platby na farmu (SPS=single payment scheme);
- **SAPS** (jednotná platba na plochu) - určeno pro nové členské země v prvních letech
- respektování standardů na úrovni farmy, která se týkají kvality a bezpečnosti potravin (ne objem produkce), pohody zvířat a agroenvironmentálních opatření (**cross compliance**);
- **modulaci** (přesun určitého procenta z přímých plateb na opatření venkovského rozvoje, jinými slovy přesun z I. pilíře CAP do II. pilíře CAP);
- zavedení zemědělského poradenského systému;
- nová opatření v rámci venkovského rozvoje.

Reforma z roku 2003 – tržní oblast

Týká se:

- Snížení intervenční ceny nebo zrušení intervenčního nákupu u obilí, rýže, bramborového škrobu, sušených krmiv, ořechů, mléčných výrobků, hovězího masa a
- úprav půdy vyjmuté z produkce (set-aside) neboli uvádění orné půdy do klidu

Chart 1   *The CAP post-2013: From challenges to reform objectives*

MFF Ceiling 2014-2020 (in billion EUR)

	2014-2020 Ceiling (Current Prices)	2014-2020 Ceiling (2011 Prices)
Pillar 1	312,74	277,85
Pillar 2	95,58	84,94
Total CAP	408,31	362,79

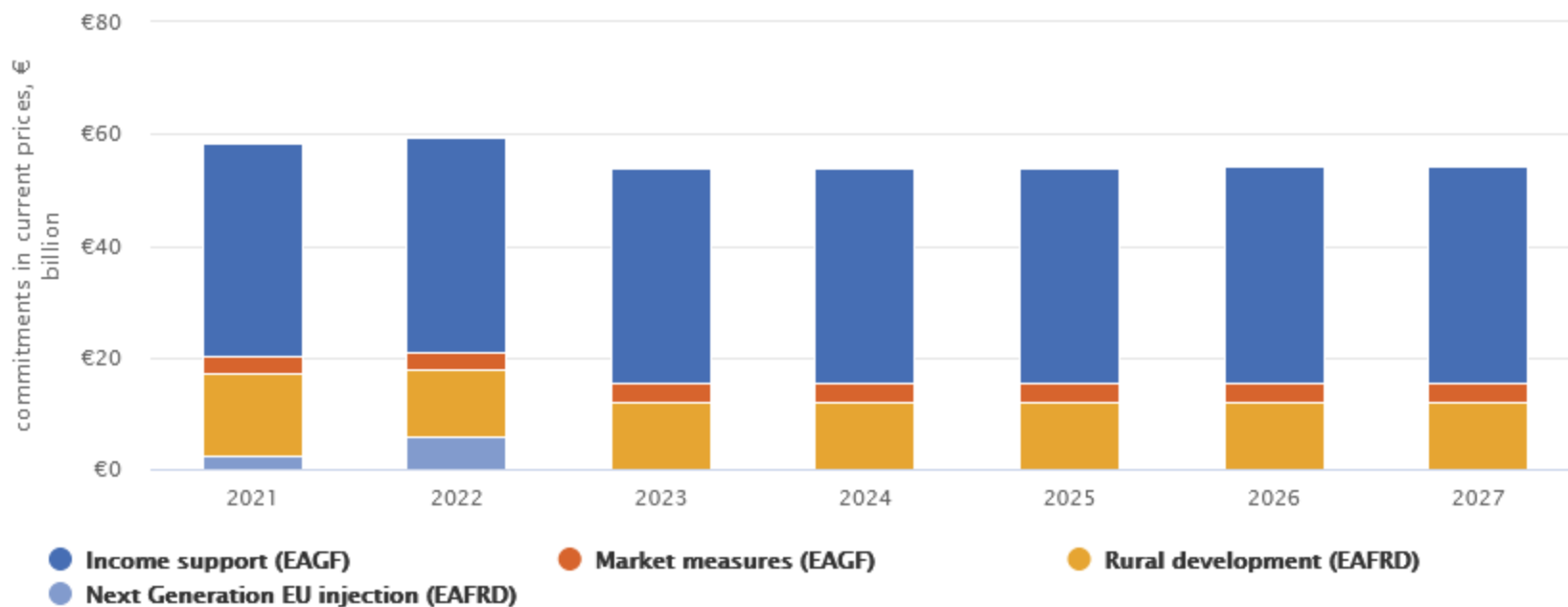
Source: DG Agriculture and Rural Development

Financování SZP 2021 -2027

CAP allocations, 2021-27

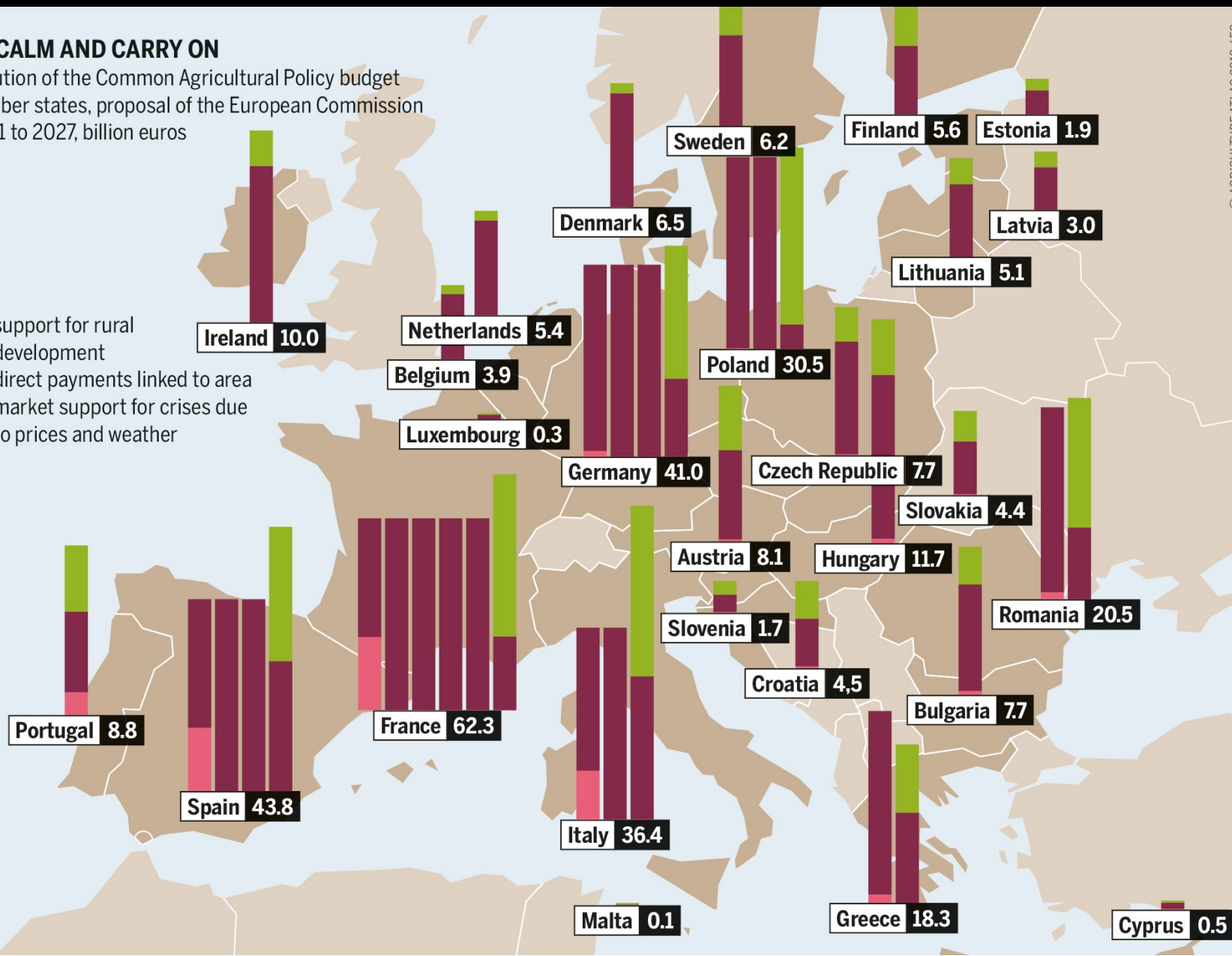
Source: European Commission

KEEP CALM AND CARRY ON

Distribution of the Common Agricultural Policy budget to member states, proposal of the European Commission for 2021 to 2027, billion euros

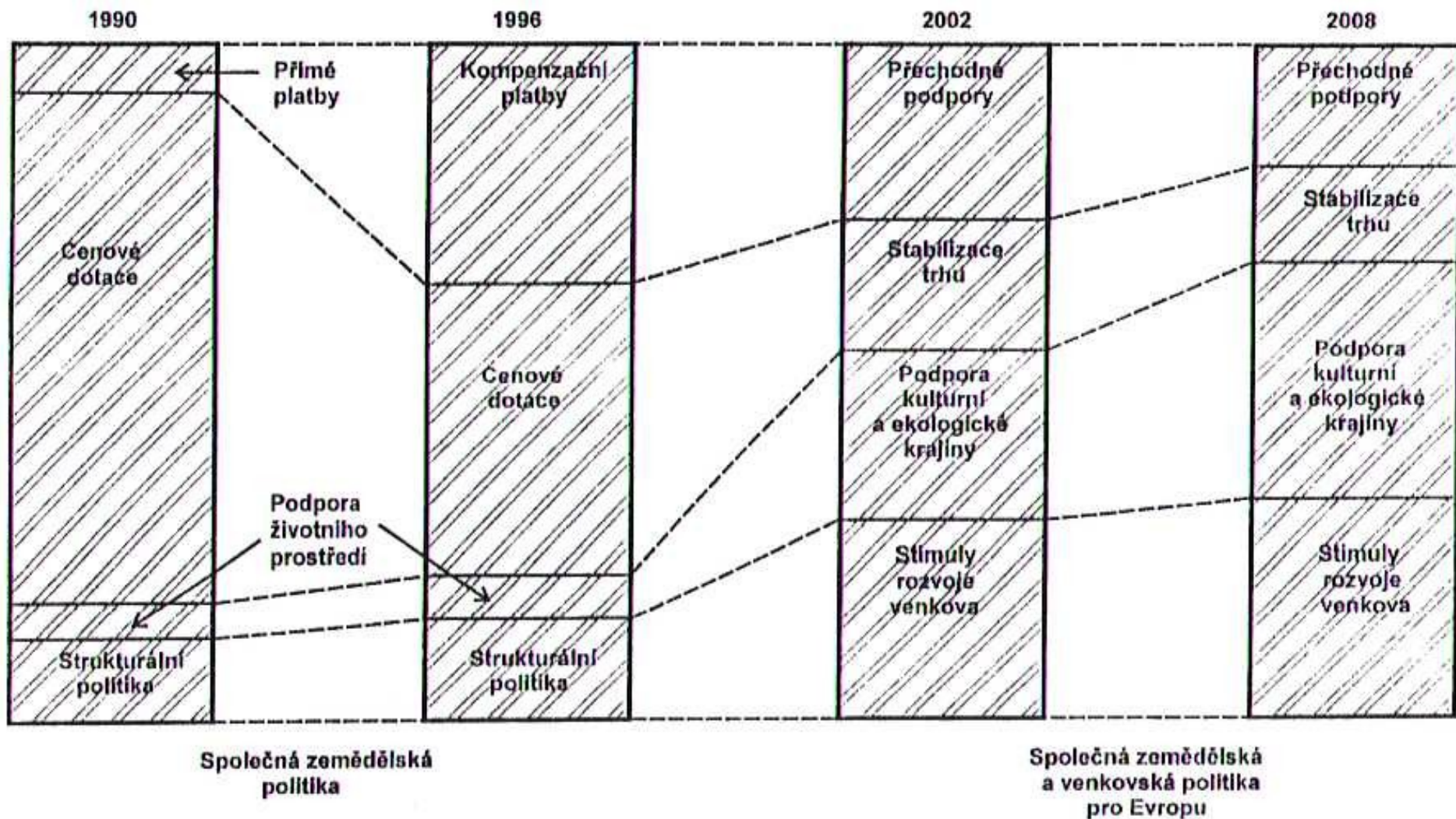
- support for rural development
- direct payments linked to area
- market support for crises due to prices and weather

Společná zemědělská a venkovská politika pro Evropu

- **HLAVNÍ CÍL:** zajistit ekonomicky efektivní a ekologicky trvale udržitelné zemědělství a stimulovat integrovaný rozvoj venkovských oblastí Unie.
- OBSAHUJE ČTYŘI PRVKY:
  - Stabilizace trhu - systém tržní regulace tak, jak funguje nyní.
  - Platby na podporu kulturní a ekologické krajiny - platby za realizaci určitých funkcí či služeb namířených na udržení či zlepšení životního prostředí a zajištění kulturní krajiny.
  - Stimuly rozvoje venkova - podpora rozvoje i nezemědělských aktivit na venkově (nabídka rekreačních služeb, atd.).
  - Přechodné podpory - jejím úkolem je zajistit plynulý přechod od SZP ke SZVPE.

Struktura výdajů SZP a SZVPE

Reforma z roku 2009

Týká se:

- boj proti změně klimatu,
- rozvoj energie z obnovitelných zdrojů,
- vodní hospodářství,
- ochranu biologické rozmanitosti,
- podporu inovací
- a doprovodná opatření týkající se restrukturalizace odvětví mléka.

Reforma v odvětví cukru

- Předimenzovaná a neefektivní výroba cukru
- Ceny 3x vyšší než světová cena
- Cíl: posílení konkurenceschopnosti ⇒ vyrábět cukr jen tam, kde je to ekonomicky výhodné
- Nástroje – oddělení plateb od objemu produkce, zřízení restrukturalizačního fondu (platby zemědělcům, kteří opustí odvětví)

Reforma pěstování ovoce a zeleniny

- Vstup nových členských zemí (rozsáhlé zemědělství)
- Poměrně velký význam SOT ovoce a zeleniny v SZP
- Opět snaha o větší tržní přístup a zvýšení konkurenceschopnosti
- Dotace na plochu, ne na objem

Reforma v odvětví vína

- Podíl EU na světové výrobě vína?
- Ovšem ne na celém území EU, spíše jih
- Dosavadní SOT:
  1. Regulace nabídky vína (zákaz rozšiřování vinic)
  2. Podpora kvality vína (ekologická pravidla, ochrana zeměpisných označení)
  3. Mechanismy regulace trhu (postupné snižování intervenčních opatření v odvětví stolních vín, podpora soukromého skladování)

Reforma SZP v roce 2013

- ekologičtější zemědělské postupy
- výzkum a šíření poznatků
- spravedlivější systém podpory pro zemědělce
- silnější postavení zemědělců v potravinovém řetězci

SZP v období let 2015-2020

V oblasti I.pilíře

- větší důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí pomocí režimu ozelenění
- podpora mladých zemědělců (generační obměna)
- podpora regionů čelícím obtížím
- ČS mohou ve větší míře zacílit prostředky dle potřeby

SZP v období let 2015-2020

V oblasti II.pilíře

- užší provázanost II. pilíře SZP se strukturálními a investičními fondy
- užší propojení mezi pilíři v rámci SZP navzájem (nová složka přímých plateb - platbu na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí, tzv. ozelenění)

Výsledky uplatňování společné zemědělské politiky

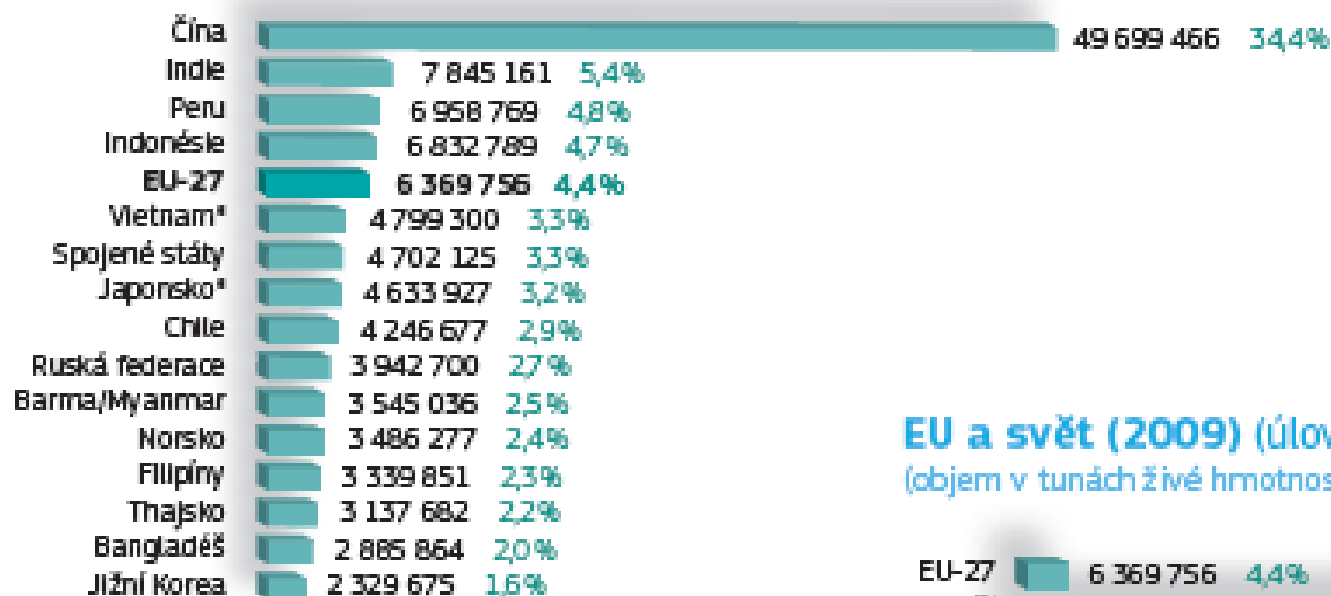
- Zvýšení produktivity práce a racionalizace zemědělské výroby.
- Růst životní úrovně zemědělců.
- Stabilizace trhů agrární produkce.
- Zabezpečení plynulého zásobování potravinami.
- Zajištění dodávek zemědělských produktů spotřebitelům za „rozumné ceny“.

Společná rybářská politika

Hlavní světoví producenti (2009) (úlovky a akvakultura)

(objem v tunách živé hmotnosti a procentní podíl z celku)

EU a svět (2009) (úlovky

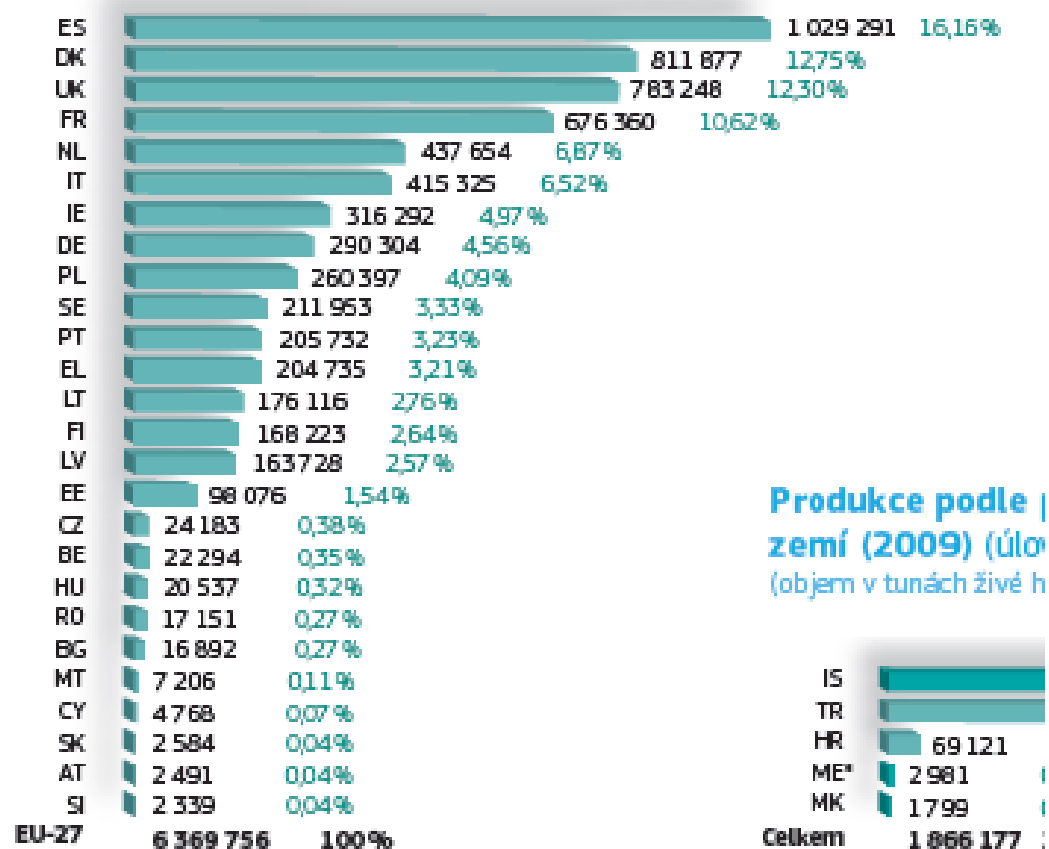
(objem v tunách živé hmotnosti a

EU-27 6 369 756 4,4%

Svět

Produkce podle členských států (2009) (úlovky a akvakultura)

(objem v tunách živé hmotnosti a procentní podíl z celku)

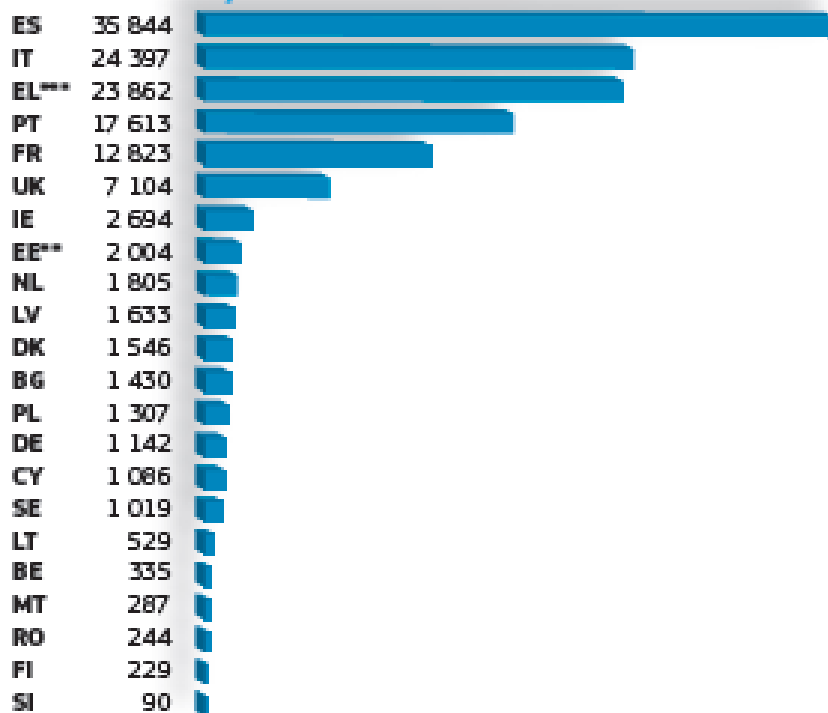
Poznámka: Nevztahuje se na Lucembursko.

* Odhad FAO na základě údajů vypočítaných na

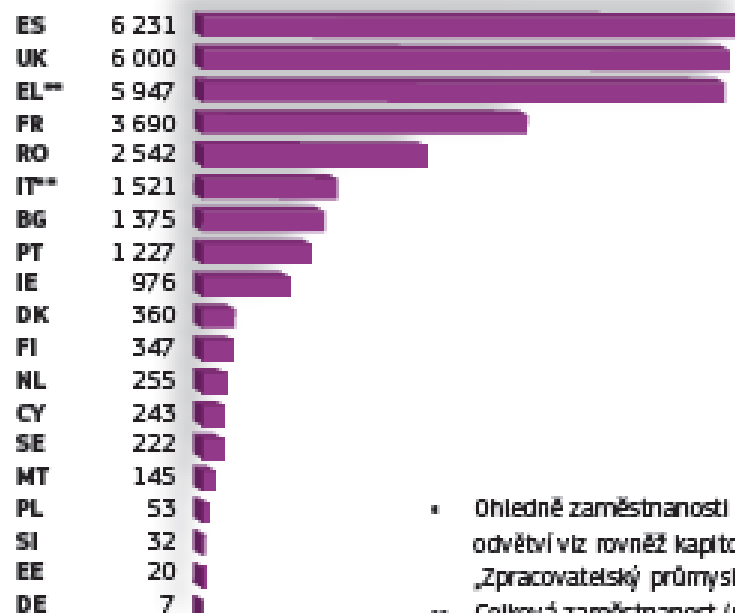
Zaměstnanost v odvětví rybolovu a mořské akvakultury (2009)*

(měřena v celých pracovních úvazcích)

Rybolov

Akvakultura

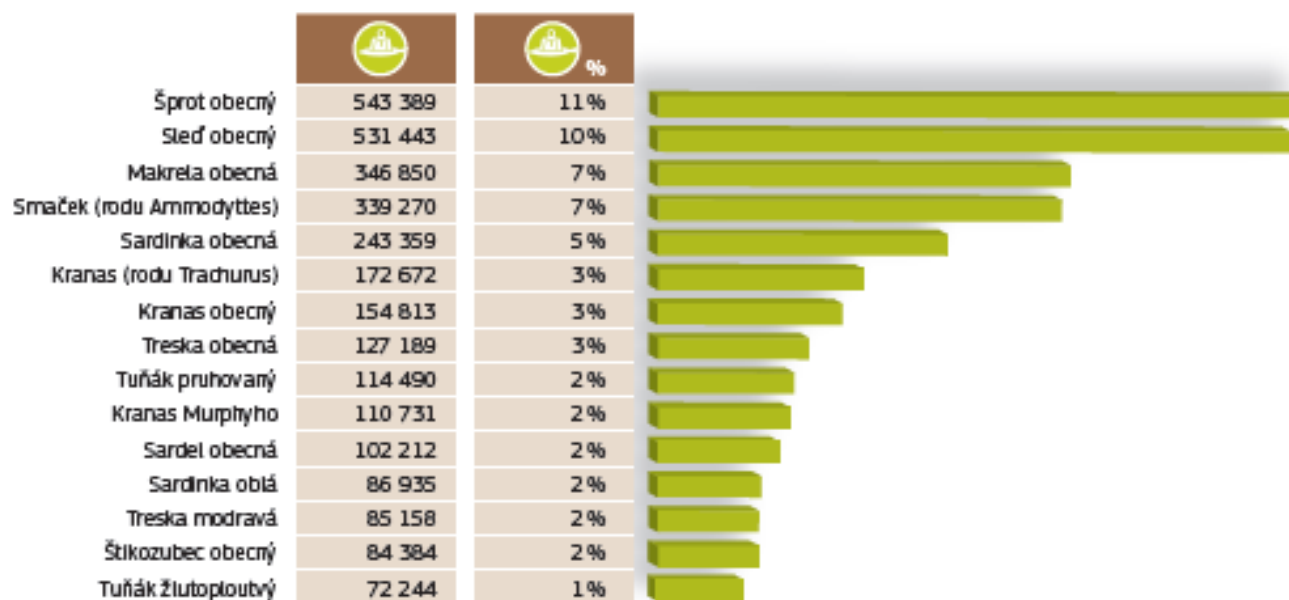

- * Ohledně zaměstnanosti v tomto odvětví viz rovněž kapitola „Zpracovatelský průmysl“.
- ** Celková zaměstnanost (plný úvazek a částečný úvazek) v roce 2009.
- *** Celková zaměstnanost (plný úvazek a částečný úvazek) v roce 2008.

15 hlavních druhů lovených Evropskou unií (2009)

(objem v tunách živé hmotnosti a procentní podíl z celku)

Zdroj: Eurostat.

Společná rybářská politika – výchozí situace

- Během II. světové války byl rybolov poměrně nízký=>relativní dostatek fauny a flóry =>dojem nevyčerpatelnosti zásob
- Navíc nadměrný rybolov =>míra úlovku začala klesat
- =>vznik rybolovné politiky (zejména Francie)
- Na svém významu získala po vstupu tradičních mořských zemí VB, Dánska a Irska a posléze jižního křídla ES

Společná rybářská politika

- Počátky v roce 1970: přijata dvě nařízení, které zakotvují princip volného a rovného přístupu všech rybářů EU k celkovým zásobám ryb v ES

CÍLE:

- zabránit těžbě jednotlivých druhů ryb v takovém rozsahu, který by vedl k jejich krajní redukci, případně jejich zánik;
- zajistit odpovídající příjmy pro všechny, kteří v tomto odvětví působí;
- zabezpečit dostatečné množství ryb a produktů z nich pro spotřebitele.

Nástroje společné rybářské politiky

- Společná organizace trhu.
- Podpora producentů organizací.
- Určení celkového povoleného objemu lovu ryb v teritoriálních vodách EU a jejich rozdělení mezi členské státy.
- Určení technických norem pro sítě a jejich minimální rozměr.
- Stálý dohled.
- Smlouvy s nečlenskými státy.
- Strukturální opatření.

Společná rybářská politika

- V kompetenci Rady a Komise
- 2003=> reforma z důvodu jednak ekologických (nedostatečná obnova rybí populace), jednak ekonomická (pokles příjmů rybářů)

Společná rybářská politika

- Dlouhodobý přístup (snaha o koncepční víceletý přístup)
- Nová politika pro loďstvo (snaha řešit přemrštěnou kapacitu loďstva)
- Lepší alokace pravidel (existují stále rozdílnosti v národních systémech kontroly a sankcí)
- Zapojení regionálních autorit a dalších zainteresovaných stran (tzv. stakeholderi)

Financování rybářské politiky

- **Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG) – do roku 2006**
- Hlavní oblasti jeho financování:
  1. Restrukturalizace rybářské flotily
  2. Drobný rybolov
  3. Udržitelné vodní hospodářství
  4. Zpracování a prodej rybářských výrobků
- V letech 2000 – 2006 byl rozpočtový příděl celkem 4,1 mld euro

Financování rybolovné politiky (od roku 2007 do 2013)

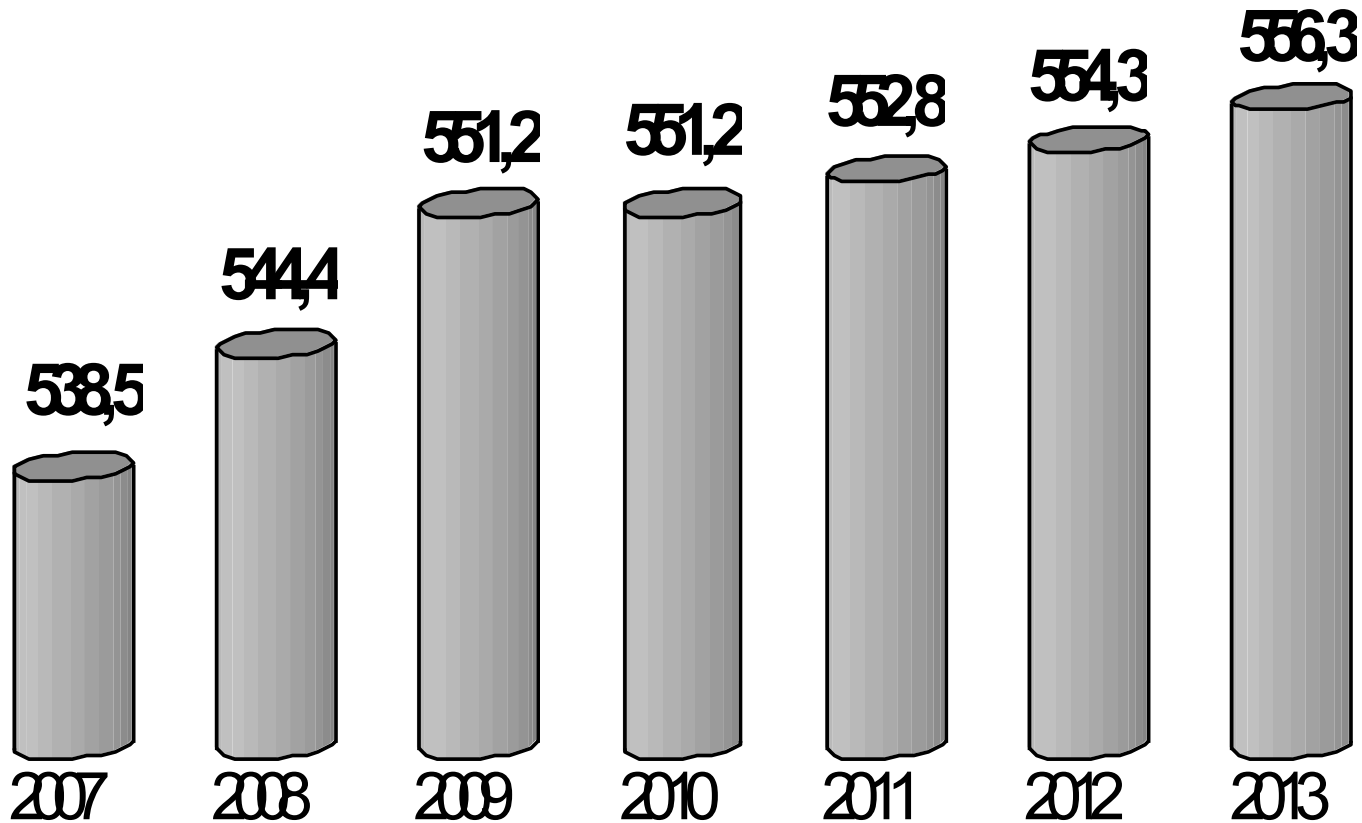
- **Evropský rybářský fond (European Fisheries Fund, FIFG)**
- V program.období 2007-2013 celkem 3,8 mld. euro

Evropský rybářský fond - cíle

- podporu společné rybolovné politiky tak, aby bylo zajištěno využívání živých vodních zdrojů, a podporu akvakultury zabezpečující udržitelnost z hospodářského, environmentálního a sociálního hlediska;
- prosazování udržitelné rovnováhy mezi zdroji a rybolovnou kapacitou rybářského loďstva Společenství;
- podporu udržitelného rozvoje vnitrozemského rybolovu;
- posílení konkurenceschopnosti provozních struktur a rozvoj ekonomicky perspektivních společností v odvětví rybolovu;
- podporu ochrany a zlepšování životního prostředí a přírodních zdrojů souvisejících s odvětvím rybolovu;
- podporu udržitelného rozvoje a zlepšování kvality života v oblastech s činnostmi v odvětví rybolovu;
- prosazování rovnosti žen a mužů při rozvoji odvětví rybolovu a rybářských oblastí.

Rozpis ročních výdajů z fondu

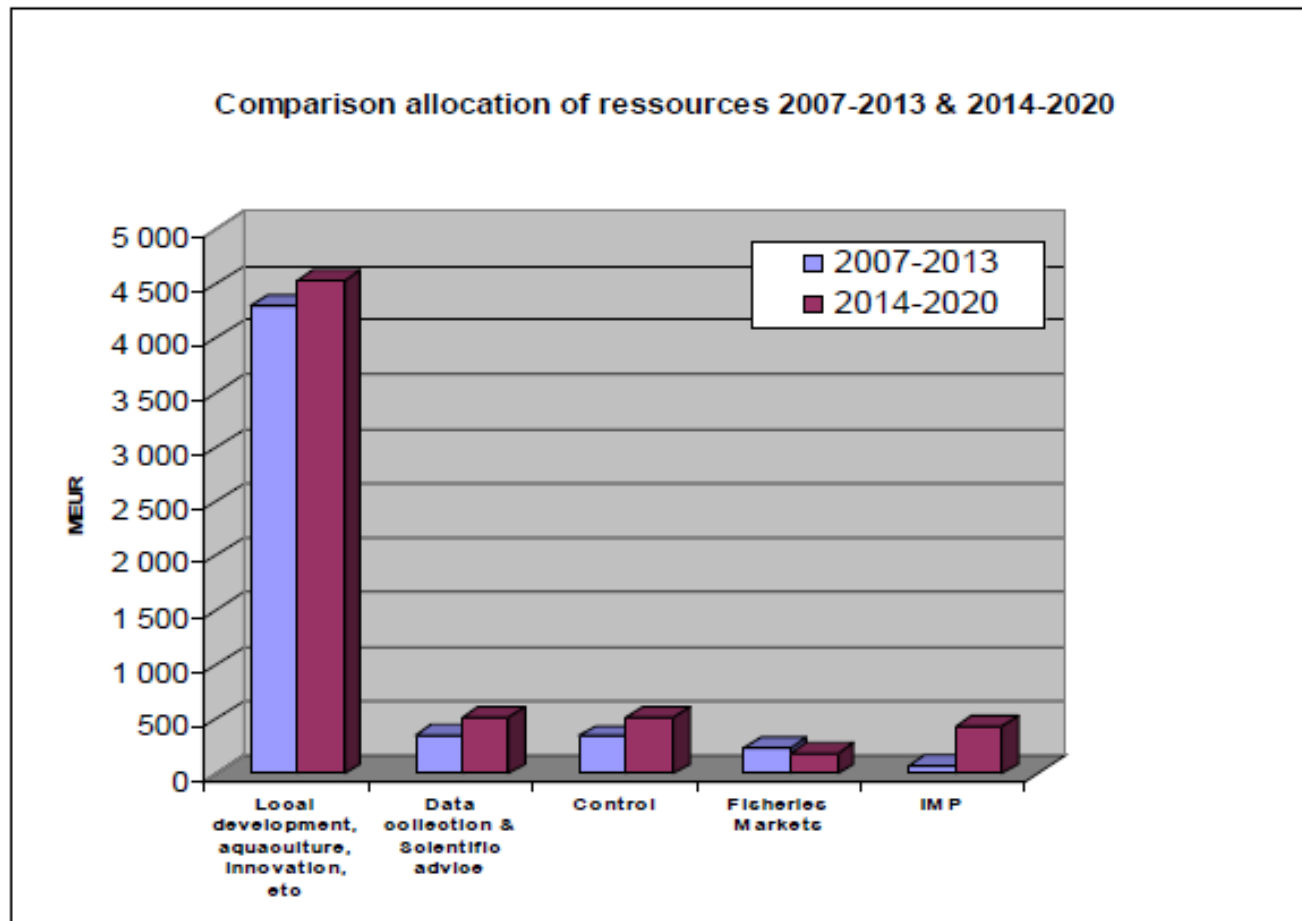
Financování rybolovné politiky (od roku 2014)

- **Evropský námořní a rybářský fond**
(European Maritime and Fisheries Fund, EMFF)

Cíle:

- pomáhat rybářům při přechodu odvětví na udržitelný rybolov
- podporovat pobřežní komunity v diverzifikaci ekonomiky
- financovat projekty, jež zlepšují kvalitu života v evropských pobřežních oblastech a jejichž prostřednictvím se vytvářejí nové pracovní příležitosti
- zvyšovat dostupnost finančních prostředků

Financial allocation

Table 1: [Council position](#) on main EMFF figures

CFP	IMP
<p>Shared management: €5.52 billion; among which:</p> <ul style="list-style-type: none"> €4.38 billion sustainable fisheries & aquaculture, fisheries areas €482.6 million control and implementation €344.6 million data collection €45.5 million storage aid €192.5 million outermost regions 	<p>€76.6 million</p> <p>Direct management</p>
<p>Direct management: €870 million (e.g. for scientific advice, governance, technical assistance)</p>	